

Nr 64.

Av herrar **Svensson** i Alingsås och **Forsberg** angående ändring av gällande bestämmelser om val av huvudmän i sparbank.

Vid tidigare tillfällen har riksdagen haft att taga ställning till framställningar rörande sådan ändring av gällande sparbankslag som innebär att en förändring av valordningen för val av huvudmän för sparbankerna kommer till stånd. Senast vid 1943 års riksdag behandlades en motion i detta ärende. Även vid 1937 års riksdag förelåg en liknande motion till behandling. Vid 1943 års riksdag beslöt andra kammaren med mycket stor majoritet biträda motionens syfte medan däremot första kammaren ställde sig avvisande.

Den egentliga anledningen till att åtgärder från riksdagens sida hittills icke vidtagits synes vara att man förväntat att en översyn beträffande sparbankslagen i sin helhet var att förvänta. Det har emellertid visat sig att något förslag till en mera allmän revision av sparbankslagen icke kommit till stånd, och när en sådan *eventuell* revision kan komma till stånd vet man överhuvud taget ingenting om. Det kan därför vara på sin plats att de i motionerna tidigare framförda synpunkterna ånyo komma under riksdagens prövning.

I § 9 i lag om sparbanker av den 29 juni 1923 säges nämligen, att "sparbanks angelägenheter skola handhas dels av huvudmän, vilka skola såsom representanter för insättarna övervaka sparbankens förvaltning, och dels av en av huvudmännen utsedd styrelse, som skall handha den omedelbara ledningen av sparbankernas verksamhet". Huvudmännen skola enligt § 10 av samma lag vara till antalet minst 20 och högst 50. Tidigare hade huvudmännen rätt att helt välja sig själva till detta uppdrag. 1923 års lag begränsade emellertid denna rätt till att omfatta två tredjedelar av antalet huvudmän, medan den återstående tredjedelen numera skall utses av kommunalstämma, kommunalfullmäktige, allmän rådstuga, stadsfullmäktige, municipalstämma, municipalfullmäktige, lands-ting, häradsrätt eller hushållningssällskap. Majoriteten av huvudmännen i en sparbank kan alltså alltjämt i enlighet med nu gällande bestämmelser omvälja sig själv till detta uppdrag.

När det gäller sparbankernas huvudmannainstitution måste dessa valbestämmelser utan tvivel anses såsom föråldrade, och en revision av ifrågavarande valordning synes oss vara fullt motiverad. Den nu gällande valordningen strider mot demokratisk uppfattning och har säkerligen också inverkat på så sätt att ålderssiffrorna inom sparbankernas huvudmannainstitutioner blivit synnerligen höga, även om det måste erkännas att ansatser gjorts för att nedbringa desamma. Vidare äro dessa valbestämmelser av sådan innebörd, att man näppeligen kan

göra gällande att sparbankerna på detta sätt äro fast förankrade bland folket, vilket ju dock är avsikten om sparbankerna skola vara vad man gärna vill göra gällande att de äro, nämligen folkets banker.

Det synes oss vara mest ändamålsenligt, att huvudmännens rätt att välja sig själva helt avskaffas och att det i sparbankslagen införes bestämmelser om att huvudmännen skola utses av de kommunala organen inom respektive sparbankers verksamhetsområden. Det torde heller icke möta några större svårigheter att fixera dessa verksamhetsområden, synnerligast som nu gällande lag föreskriver att sparbankernas reglementen skola innehålla uppgift om banks verksamhetsområde.

De kommunala organ som böra ifrågakomma vid tillsättandet av huvudmän för sparbankerna äro enligt vår uppfattning landstingen samt de kommunala stämmorna och fullmäktigeinstitutionerna. Genom ett dylikt förfaringssätt skulle de folkvalda representanterna komma att å folkets vägnar utse dessa huvudmän, vilka alltså indirekt bleve utsedda av ortens befolkning. Med denna valordning skulle också vinnas att samtliga orter inom respektive bankers verksamhetsområden skulle bliva representerade inom huvudmannainstitutionerna.

Vi äro övertygade om att en förändring i den riktning vi här angivit utslutande skulle vara till gagn för våra svenska sparbankers fortsatta verksamhet och leda till ett ökat förtroende från kommunernas och folkets sida.

Med stöd av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till sådan ändring av 1923 års sparbankslag att huvudmännens rätt att omvälja sig själva avskaffas och ersättes med en valordning i huvudsaklig överensstämmelse med den i motionen angivna.

Stockholm den 17 januari 1945.

Patrik Svensson.

Martin Forsberg.